Vdekje fashizmit — Liri Popullit

Poštarina plaćena u gotovu
Takse postale e paguame

RILINDJA

ORGAN I FRONTIT POPULLUER TE KOSOVES E METOHIS

NEDELJNI LIST
FLETORE E PERJAVESHME

Redakcija: Prishtine
Rruga Emin Duraku Nr. 38

PAJTIMET
per 1 vjet 96 din.
„ 6 muej 48 „
„ 3 muej 24 „

Dorshkrimet nuk kthehen

Odgovorni urednik
Drejtori pergjegjës XHELADIN HANA

Vjeti IV Nr. 109 | PRISHTINE, 7 Prill 1948 | Çmimi 2 dinarë

Konferenca e IV krahinore e Rinis Popullore

Rinija e Kosmetit muer detyrime te mdhaja per perparimin e vendit t'one gjate vitit te dyte me plan dhe per ngritjen e saje te gjithaneshme

Me 28 e 29 Mars u-mbajte Konferenca e IV-te krahinore e Rinis popullore te Kosmetit. Ne ket konference asistuen: Kryetari i Keshillit ekzekutiv te Frontit Populluer Fadil Hoxha nen kryetari i Keshillit Populluer Krahinuer Gjoko Pajkoviq, perfaqsuesi i Kuvendit republikan te Rinis popullore te Serbis Svetisllav Popoviq, perfaqsuesi i Kuvendit te Rinis popullore te Vojvodines Anojciq Spasoje, perfaqsuesit e Armates Jugosllave, perfaqsuesat e organizatave masovike te Frontit dhe 420 te rij e te reja-delegate nga te gjitha anet e Kosmetit.

Konferencen e hapi Xhafer Vokshi, kryetar i Kuvendit Krahinuer te Rinis Popullore te Kosmetit.

N'emen te Frontit dhe pushtetit populluor te Krahines s'one konferencen e pershendeti Fadil Hoxha, i cili vuni ne dukje randesin e kesaj Konference qe po mbahet bash ne kohen kur te gjithe popoit e Jugosllavis jane angazhue per realizimin e detyrave te Planit pesvjeçar — per krijimin e socjalizmit ne vendin t'one dhe kur te gjitha forcat progresive te botes bajne lufte per paqe te drejte e te qindrueshme. Mbassi vuni ne dukje kontributin e madh te rinis se vllaznueme serbe, shqiptare e malazeze te Krahines s'one per kryemjen e detyrave te parashtrueme gjate vitit te kaluem, Fadil Hoxha theksoi perspektivat dhe detyrat direkte qe shtrohen para rinis s'one e qe jane: ndihma ne ndertimin e shtepijave kooperative, ne tregtin me çmimet e lidhuna, edukimin ideo-politik dhe kulturo arsimor te rinis ne frymen e luftes heroike Nacional Clirimtare, thellimin e dashtunis ndaj pushtetit dhe atdheut t'one, ndaj Bashkimit Sovjetik me Stalinin ne krye si garanci e paqes dhe demokracis ne bote, ndaj popujve demokratik dhe puntorve te mbare botes, demaskimin e imperjalistave anglo-amerikan dhe trathtarve te vendit te cilet me ane te provokimeve te paturpshme dhe propagandes se rrejshme perpiqen kot me mbjelle demoralizimin, me shkaktue panik ne popull si e si te pengojne punen e tij krijonjese per mireqenjen e lumtun te tij.

N'emen te Kuvendit te Rinis Popullore te Serbis Konferences i uroi sukses Svetisllav Popoviq i cili ftoi rinin e Kosmetit ne pune edhe ma te vetmohueshme dhe me ma pak te meta.

Referatet mbi detyrat e Rinis Popullore dhe mbi punen prej Konferences se III-te deri ne Konferencen e IV-te i paraqiten Bllazho Radonjiq, sekretar i Kuvendit te Rinis Popullore te Kosmetit dhe Safete Nimani antare e Sekretarjatit Krahinuer te Rinis.

Mbassi vuni ne dukje suksesèt e mdhaja qe ka korre rinija ne lamen politike, organizative ekonomike dhe edukative, dhe mbi leshimet qe jane ba e çfaqe gjate ketyne punve, Bllazho Radonjiq foli gjane e gjate mbi detyrat e rinis ne t'ardhmen dhe tha se organizata e rinis tash e tutje duhet t'a spjegoje randesin politike te çdo akcjonit qe bahet. Puna politike te jete baze per mobilizimin e gjane te rinis. Ne kuadrat e saje me luftue kundra çdo cfaqjeje te shovenizmit dhe kundra atyne qe pengojne punen e rinis.

Ne pikpamje organizative me i gjete te gjitha metodat ma te pershtatshme qe te perfshihen n'organizate te gjithe te rijt e te rejat, sidomos te rejat shqiptare qe gjinden jashta saje.

Cashtjen e udheheqsinave te rinis duhet me e zgjidhe simbas perbamjes nacionale-tue u dhane mundesi edhe ma teper se deri tash te rijve e te rejave shqiptare— popullsija qe perban shumicen ne ket Krahine — me u aftesue per udheheqsa Me propagandue e punue politikisht qe n'akcjone mbrenda e jashta Krahines te paraqiten te rij e te reja qe deri tash, per arsyena te ndryshme, nuk jane paraqite.

Me dergue sa ma shum te rij e te reja ne pune neper sipermarrje dhe ne shkolla te ndryshme profesjonale. Punes edukative duhet me i kushtue kujdes edhe ma te madh — te mbahen konferenca, kurse seminare, grupe leximi, klube debate etj.

Ne referatin e tij mbi detyrat e rinis dhe mbi udheheqesinat e saje Radonjiq foli gjane e gjate dhe dha skjarime te hollesishme se si udheheqesinat e rinis, per te mujte me e drejtue rinin me sukses, duhet te njifen thellesisht me situaten dhe problemet e vendit dhe me detyret e randesin e tyne.

Ne referatin e saje te punes shoqja Safete Nimani foli mbi kontributin e madh qe ka dhane rinija popullore e Kosmetit ne realizimin e Planit pesvjeçar. 7480 te rij e te reja te Krahines s'one kane marre pjese n'akcjone jashta Krahines se bashku me rinin e te gjitha vendeve te Jugosllavis. Njizet e gjashte brigada me gjithsejt 6700 te rij e te reja kane marre pjese ne ndertimin e hekurudhes se Rinis Shamac—Sarajevo. Nji here sulmuese jane kthye 12 brigada, dy here sulmuese — 11 brigada e brigada e XXII asht proklamue 4 here sulmuese. Tri prej ketyne brigadave jane dekorue me Urdhnin e punes te klases se dyte.

Ne Zheleznik kane punue 5200 te rij e te reja te Krahines s'one ne dy brigada. Njena brigade asht proklamue dy here sulmuese e tjetra — 4 here sulmuese dhe asht dekorue me Urdhnin e punes te klases se dyte.

Nji brigade e perbame me 260 te rij e te reja te Krahines s'one ka punue ne ndertimin e Beogradit te ri, dhe, si ma e mira, ka sjelle me vehte flamurin kalimtar t'udheheqesis se ndertimit. Ne te tane Krahinen 847 te rij e te reja kane fitue n'akcjone titullin sulmues. Nder kta gjinden edhe djelmosha tri here sulmuesa dhe te dekoruem me urdhnin e punes te klases se dyte.

Rinija e jone ka marre pjese aktive ne ndertimin e shum objekteve me karakter krahinuer e lokal. Ne çeljen e rrahut dhe ngritjen e vneshtes se rinis ne Landovice kane punue per dy muej rresht 5 brigada me 1900 te rij e te reja te Krahines s'one. Ne ndertimin e rruges industrijale Obiliq — Kosove kane punue ma se 300 te rij e te reja, ne ndertimin e rruges Nerodimlje—Jezerce — 260 te rij e te reja.

Mbassi permendi edhe rezultatet e punes qe ka dhane rinija popullore e Kosmetit, si ndihme pushtetit populluer tue punue neper pasunit bujqesore te shtetit, ne pastrimin e katundeve dhe te qyteteve, ne punimin e tokave te familjeve te vorfuna e n'akcjonet e tjera me karakter lokal, shoqia Safete tha se ne kuadrin e garave te nandorit dhe garave para kongresit te rinis popullore, rinija e Kosmetit ka dhane 593.364 dite pune vullnetare ne ndertimin e shetpijave te shkatrrueme nga lufta, ne ndertimin e shtepijave te reja, shkollave, rrugeve, urave, kanaleve, fushave sportive, shtepijave te kultures etj. Vlera e ketyne punve asht çmue ne 41. 577. 480 dinare.

Gjate akcjoneve te ndryshme te rinis jane mbajte kurse te ndryshme profesjonale etj., prej kah ka dale nji numer bukur i madh kuadrash per ekonomin t'one. Randsija e akcjoneve te ndryshme nuk qendron vetem ne kontribuitn ekonomik te rinis, por edhe ne ngritjen profesjonale, kulturore, shoqnore e politike te saje.

Suksese te mdhaja ka korre rinija e Kosmetit edhe ne kuadrin e garave para Konferences s'one te IV-te. Gjate ketyne garave rinija ka dhane 118.027 dite pune vullnetare kryesisht rreth pregatitjeve per ndertimin e shtepijave kooperative e mbjelljeve prandverore.

Ne lamen kulturo-arsimore jane arrijte rezultate mjaft te mira: 11.400 te rij e te reja kane mesue shkrim e kendim. Jane mbajte shum seminare, kurse, grupe leximi, klube debate, qerthuj marksiste etj.

Tue fole mbi te metat ne masovizimin e rinis Safetja tha se rezultatet e deritashme ne shtimin dhe forcimin e organizatave te rinis jane te paknaqshme ne krahasim me punen fizike qe ka krye rinija. Udheheqesinat e rinis popullore, tue i kushtue kujdes ma te madh punes per kryemjen e detyrave rreth ndertimit, kane harrue se bash nepermjet t'akcjoneve te perditshme for cohen dhe zgjanohen organizatat e tyne. Akcjonet jane nji kohsisht edhe mjeti ma i mire i perfshimjes, edukimit dhe proves se çdo te riut e te rese. Mandej udheheqesinat nuk jane mundue me i gjete format e pershtatshme se si me i perfshi edhe femnat e tjera shqiptare qe gjinden jashta organizates se rinis.

Puna e rinis shkollore ka qene mjaft e dobet persa i perket mesimit e kjo ka rrjedhe nga se udheheqesinat nuk kane organizue pune sistematike ne mesim, por disa fushata qe kane shkaktue nji mesim perjodik te damshem per mbarevajtjen e shkolles.

Edhe ndihma e pionjerve t'one ka qene e paket dhe e dobet.

Pergjithsisht, udheheqsinat e rinis nuk i kane çfrytezue te gjitha format dhe mundesinat per ngritjen e nivelit kulturo-arsimuer te rinis.

Mbas referateve u zhvillue diskutimi i gjane. Te rij e te reja — udheheqsa, sulmuesa, puntor, katundar, kooperativista, — paraqiten te mirat e te metat ne pune, masat qe duhen marre per mbarevajtjen e punes, metodat qe duhet me i perdore per forcimin e organizatave te rinis dhe ne baze te referateve e diskutimeve nxuren konkluzat dhe mueren detyrat e ardhshme per perparimin e tyne e t'atdheut t'one.

Ne konference u-zgjodh kryesija e re e Kuvendit Krahinuer te Rinis popullore te Kosmetit. Per kryetar u-zgjodh Kadri Reufi dhe per sekretar Bllazho Radonjiqi

Mbasandej u shperndane pes flamuj kalimtar organizatave ma te mira themelore te Rinis popullore te Kosmetit: aktivit te rinis puntore te galeris se Trepçes, aktivit te rins popullore te shkolles bujqesore te Prishtines, aktivit te rinis se lagjes Nr. 2 ne rejonin e trete te qytetit Peje, aktivit te rinis se katundit Talinovc, rreth'i Ferizajt, dhe aktivit te rinis popullore te katundit Vitomirice, rreth'i Pejes.

Nga Konferenca iu dergue nji leter Mareshalit te Jugosllavis Josip Broz Tito, telegrame: kryetarit te Frontit Populluer te Serbis Dr. Bllagoje Neshkoviqit dhe Kuvendit Republikan te Rinis popullore te Serbis.

Me 1 prill filloi beteja e re e Rinis popullore te Jugosllavis per kryemjen e zotimeve te vitit te dyte te Pesvjeçorit

Me 1 prill Rinija popullore e Jugosllavis filloi punet n'objektet ma te mdhaja nder timore: ne rrugen automobilistike „Vllaznimi e Bashkimi", ne fabriken e maqinave te veglave „Ivo Lola Ribar", ne ndertimin e Beogradit te Ri, ne hekurudhen Kuçevo—Brodice etj.

Ne planet e punve te saje Rinija popullore e mbare Jugosllavis ka marre detyrime shum te mdhaja per vitin 1948 Vetem Rinija popullore e Serbis asht zotue se do te dergoje 97 brigada puntore te rijsh e te rejash ne ndertimin e shtepijave kooperative; n'akcjone me karakter federativ do te punojne 78 brigada me 19.350 te rij e te reja te Republikes se Serbis; rinija e Serbis do ta ndertoje hekurudhen normale Kuçevo—Brodice, te gjate 16 kilometra, etj.

Keso e tjera detyrimesh ka ne marre persiper te rijt e te rejat e te gjitha republikave popullore te RFPJ. Edhe rinija e vllaznueme shiptare, serbe e malazeze e Kosmetit ka marre persiper detyrime te mdhaja: 12.000 te rij do te marrin pjese n'akcjonet per ndertimin e Beogradit te Ri, rruges automobilistike "Vllaznimi e Bashkimi", fabrikes „Ivo Lola Ribar", hekurudhes Kuçevo—Brodice, pervec pjeses tjeter te rinis qe do te punoje ne ndertimin e shtepijave kooperative, zgjanimin e vneshtes se Rinis ne Landovice etj. Gjate ketij vjetit 3.500 te rij te Kosmetit do t'aftesohen per pune te ndryshme profesjonale.

Simbas vendimit te Kuvendit qendror te Rinis Popullore te RFPJ, n'akcjonet me karakter federative te punes ne ket vjet do te marrin pjese 116.000 te rij e te reja, e n'akcjone republikane 52.000

Rinija popullore e Jugosllavis: te rijt qe kane çpue Vrandukun dhe kane luftue per çdo meter te hekurudhes prej Shamacit ne Sarajeve, te rijt qe ne fushen e lame te Zheleznikut ndertuen objekte kolosale, te rijt qe fushen e Strumices e transformuen ne ma pjelloren ne Maqedoni e qe kane ndertue nji seri fabrikash, ata te rij te Kosmetit qe prej rrahut çelen vneshten moderne ne Landovic e shum te tjere vigaj me 1 prill ia filluen betejes se re edhe ma te madhe per perparimin e matutjeshem te vendit t'one. Ne pune per atdheun e saje rinija e jone do t'i forcoje edhe ma tutje rradhet e saje, do ta forcoje bashkimin moralo-politik

(Vazhdon ne faqen e trete)

Tregtija me çmimet e lidhuna

Rezultatet ma te mira jane mbrrijte ne rrethin e Liplanit

Kooperativat t'ona shit—blemse janë plot katundarë që shesin e blejnë me çmimet e lidhuna

Tregtija me çmimet e lidhuna vazhdimisht po merrë hov ma të madh dhe po zgjanohet. Plani i kvartalit të parë të blemjes së drithnave asht plotsue dhe tejkalue gjithashtu blemja e kafshëve dhe të gjitha prodhimeve tjera bujqësore asht tue u zhvillue me plan. N'anën tjetër sa e sa katundarë të Krahinës s'onë, të cilët po i shesin prodhimet e veta me çmimet e lidhuna, po furnizohen me artikuj të ndryshëm industrijalë me çmime t'unjësueme ma t'ulta. Shum kooperativa shitblemse iu shesin katundarëve mbrenda nji dite mall të ndryshëm që mbrrin vleftën deri në tridhet mijë dinarë. Katundarija e jonë po i shef të mirat që po i sjellë sistemi i ri i tregtis me çmimet e lidhuna sepse po mundet me ble shum ma tepër mall të ndryshëm industrijal dhe me i plotsue nevojat e veta të gjithllojshme.

Rezultatet ma të mira janë tue u korrë në rrethin e Liplanit, Prishtinës, Podujevës, Gilanit e Vuçiternës, e ma i dobti qëndron rrethi i Dragashit.

Në ditët e para kur filloi tregtija me çmimet e lidhuna ka ndodhë që malli industrijal ka mbetë nga disa ditë në magazinat e rretheve; por kjo e metë asht likujdue shpejtë. Malli po sa mbrrin me nji herë iu shpërndahet kooperativave të vendeve.

Mirëpo, në punën e deritashme janë konstatue disa të meta e gabime. Evidenca operative ndër rrethe asht shum e dobët e sidomos në rrethin e Dragashit, Suharekës, Kamenicës, Gjurakovcit e Rahovecit. Kjo asht nji e metë e madhe mbassi pa evidencë të mirë pengohet mbarvajtja e punes dhe nuk mund të dihen nevojat e çdo vendi. Për të muejtë me e zhdukë ketë të metë asht e nevojshme që bashkimet kooperative t'a organizojnë nepër qendrat e çdo rrethi e sidomos në rrethet e sipërpërmendura nga nji seminar në mënyrë që t'aftsohet nji numër njerëzish për mbajtjen e evidencës si në magazinat e rretheve ashtu dhe të kooperativave të vendeve.

Nji e metë tjetër asht se porosinat e deritashme nuk janë reale. Rrethi i Liplanit ka porositë 8.700 metra bez për gjysëm vjeti. Në vend të kësaj sasije i kanë mbrrijtë 12.117 metra dhe këto i ka shitë mbrenda nji kohe fare të shkurtë, kështu që tash i mungon bez që kërkohet prej katundarëve. Kësi shembujsh ka në shumicën e rretheve, shka don me thanë se, me rastin e porosinave, nuk asht studjue hollësisht gjendja dhe nevojat e vendit për çdo artikull veç e veç. Shum artikuj janë porositë në sasi ma të pakët se sa në realitet nevojiten. N'anën tjetër me rastin e porosinave, nuk asht studjue mirë, p.sh. porosija e plugjeve asht ba vetëm në sasi pa e caktue se sa plugje duhen me nji krah e sa me dy, kështu që kanë ardhë me shum plugje me nga nji krah se sa asish me dy krahë, që kërkohen ma tepër.

Përveç kësaj shum kooperativa e blejnë baktin e ndryshme dhe nuk dijnë as shka me ba me te, e mbajnë nga disa ditë pa kurrfarë nevoje e nuk u'jnë në lidhje të menjihershme me sypërmarrjen «Jug». Nga ana tjetër po bahen gabime në klasifikimin e baktis. Për t'a zhdukë ket të metë për së shpejti do të mbahet nji kurs në Prizren, të cilin do t'a organizojë sypërmarrja «Jug», e ku do të marrin pjesë nga dy vetë për çdo këshill rrethi.

Tregtin me çmimet e lidhuna asht tue e pengue mjaft mosmbrrijtja e mallit të porositun. Kështu në Krahinën t'onë nuk ka mbrrijtë ende materjal ndërtimuer, shum mjete bujqësore, vojguri, mbathje të ndryshme, prodhime kimike etj. P.sh. rrethi i Liplanit ka porositë vegla bujqësore për 336.000 dinarë, dhe mathje të ndyshme për 131.000 dinarë e nuk i ka mbritë ende asgja. E njajta gja ngjet edhe në rrethet tjera. Për me e zgjidhë ket çashtje Drejtorati i Tregtis e ka emnue nji nëpunës specjal—profesjonist, i cili do të merret vetëm me intervenime pranë drejtorinave kryesore të sypërmarrjeve të prodhimit industrijal, në mënyre që porosinat të mirrinë në kohen e duhun. Përveç kësaj do të formohet pranë Drejtoratit të tregtis edhe nji byro që do të merret me kontrollimin e materjalit dhe do të jepë udhëzime për mbarvajtjen e punës.

Me likujdimin e shpejtë e të metave e të lëshimeve të deritashme, tregtija me çmimet e lidhuna do të zhvillohet edhe ma në rregull e do të korren suksese shum ma të mdhaja.

Gjakovë

Blemja e prodhimeve bujqësore simbas çmimeve te lidhuna ne rrethin e Gjakovës nuk zhvillohet me plan: ket e vertetön fakti se deri tash janë ble vetem disa krymë bagëti te trasha dhe afër 4.000 kilogram miser e pasul.

Bashkimi kooperativ i rrethit ka porositë mallna te ndryshëm industrijalë me nji vlerë prej 11 milijona dinaresh, por jo me kohë, e per ket shkak deri tash kanë ardhë vetem disa sasina tekstila e sheqeri me nji vlerë prej dy milijona dinaresh, që janë porositë me kohë.

Ndoshta nëper kooperativat e vendeve janë ble sasina ma të mdhaja prodhimesh bujqësore por referatet nuk dergohen në rregull dhe per ket arsye nuk ka evidencë të përgjithshme të tregtis me çmime te lidhuna. Dallohet si ma e mira në punë kooperativa e B[illegible]cil.

Mbi disa suksese dhe te meta ne punen e ndertimit te shtepive kooperative

Ndertimi i shtepive kooperative ka randesi te madhe per Krahinen t'one. Katundarija punonjese e Krahines s'one e ka kuptue drejte randesin dhe qellimin e ketij akcioni qe asht n'interesin e perforcimit te saj ekonomik dhe te ngritjes se nivelit kulturo-arsimuer. Kjo gja provohet me faktin se ajo i asht pervesh punes me plot vullnet dhe asht gadi me ba çmos per perfundimin e suksesshem te ketij akcioni. Kjo ka marre per siper detyre te mdhaja, si per sigurimin e materjalit fondit financjar etj. Shum kooperativista e kane fale nga nji cope te tokes se tyne per vendin ku do te ndertohet shtepija kooperative.

Simbas shenimeve te Drejtoris krahinore per ndertimin e shtepijave kooperative deri kah fundi i marsit ne mbare Krahinen t'one asht ba kjo pune: ne vendet e ndertimit jane sjene 58.297 metra kub gure; 15.323 metra kub zalle, jane pregadit 3.802 metra kub gure gelqereje dhe jane ndertue 52 furra; jane pregadit 2.490 metra kub dru per pjekjen e gelqeres e te tullave dhe jane mbledhe ne te holla 6.368.268 dinare.

Puna per pregatitjen e materjalit te ndryshem asht organizue ma se miri ne rethin e Gjakoves, ku asht tejkalue sasija e nevojshme e gurve dhe e zallit Jane ndertue 40 furra gelqere. Landa asht caktue e vulos dhe ekipat jane gadi me fillue premjen e saje. Mandej rezultate te mira jane mbrrij e ne rrethin e Suharekes, Podujeves, Rahovecit, Lipljanit etj. Puna qendron ma se dobti ne rrethin e Ferizajt dhe te Dragashit.

Mirepo, rezultatet e deritashem, te marrun ne tanesi, nuk jane te kenaqshem, sepse per nji shumice shtepish kooperative nuk asht akoma i tane materjali i nevojshem qe ka mujte me u-pregatite. Disa drejtorina te ndertimeve nuk jane angazhue sa duhej; sherbimi informativ nuk funkcjonon gadi kurrkund ashtu si duhet, shpesh ngjet qe lajmet ma te reja bijen ne kundershtim me ato te derguema ma pare (Keshilli i vendit Opterush, rrethi i Prishtines etj.)

Edhe per sa i perket çashtjes se mbledhjes se ndihmave nuk jane mbrrijte rezultate te mira. Prej shumes se pergjitheshme te parapame jane mbledhe gjithesejt vetem 30 per qind. Mandej asht konstatue se nuk ka pase bashkepunim ndermjet drejtorinave te vendeve me ato te rretheve. Drejtoranat e rretheve nuk e kontrol'o'ne punen sa duhet dhe nuk u japin drejtorinave te vendeve ndihmen e nevojshme. Per mbajtjen e evidences nuk çfrytzohen ne mase te plote te gjith ata qi e kane krye kursin e evidences ase te rijt qe kane kryt kurse te ketilla n'akcjonet e ndryshme te rinis. Per premjen e qerpiçit nuk jane marre masa kurrkun, e bile nuk jane caktue akoma as vendet e nevojshme per premjen e tyne. Njisinat puntore te Frontit Popullucr jane ne formim e siper e ato te rinis ende nuk funkcjonojne si duhet per shkak se shtabet e rretehve nuk u ndihmojne dhe nuk u japin udhzime te nevojshme.

Ne rrethin e Ferizajt nevojiten 7550 kubik gure, e jane pregatite vetem 1730 kubike duhen 405 tonelata gelqere, e jane pregatite vetem 60 kubike gure per gelqere dhe jane ndertue vetem dy furra, etj. Ne rrethin e Prizrenit duhen 5110 kubike gure ndersa deri tash jane pregatite vetem 2762 kubike; duhen 260 tonelata gelqere e jane ndertue vetem tri furra gelqereje. Ne rrethin e Gjurakovcit duhen 5080 kubike gure e jane ba gadi vetem 2254 kubike; duhen 290 tonelata gelqere e jane pregatite vetem 69 kubike gure gelqereje; duhen 2490 kubike zalle e jane pregatite vetem 94 kubike, etj. etj.

Mungesa e projekteve nuk asht rast justifikimi mbassi per çdo shtepi qe asht pregatite materjali projekti do te dergohet ne kohen e duhun.

Prandaj drejtorinat per ndertimin e shtepive kooperative si dhe kooperativistat e organizatat e Frontit duhet t'i pervishen punes edhe ma me hov dhe te perpiqen per zhdukjen e te gjitha leshimeve dhe te metave te deritashme. Organizatat e Frontit popullucr duhet t'angazhohen dhe t'iu ndihmojne kooperativistave edhe ma teper ne menyre qe mos te lejohet vonimi i fillimit te punimeve te ndertimit dhe puna e parapame per t'u krye sivjet te kryhet me sukses te plote, mbassi ky akcion asht nji nga detyret ma te randesishme te Frontit per kete vjet. N'anen tjeter kooperativistat nuk duhet te harrojne se puna e ndertimit te shtepijave kooperative asht ne rend te pare pune e tyne vet dhe se rinija e puntoret do t'iu ndihmojne, porse keta mbrendambrenda vjetit kane per te krye edhe detyre te tjera.

Tue e marre parasysh faktin se per shum shtepija kooperative nuk asht pregatite as gjysma e materjalit dhe se ndertimi i ktyne shtepive duhet te filloje shpejte, d. m. th. kah gjysma e ketij muaji duhet me ba çmos qe te sigurohet i gjithe materjali kryesuer dhe te çfrytzohen te gjitha mundesit lokale. N'anen tjeter drejtorija krahinore per ndertimin e shtepive kooperative duhet t'iu japin ma shum ndihma dhe udhezime drejtorinave te rretheve. Per te muejt me studiue cashtjen ma afersisht dhe me i marr masat e shpejta e te nevojshme Drejtorija krahinore ka vendos me e mbajte tash shpejte nji konference me te gjithe kryetaret e drejtorinave te rretheve. Ketu do te diskutohet mbi çashtjen ma me randesi rreth ndertimit te shtepive kooperative, prandaj kryetaret e drejtorinave te rretheve duhet t'i pregatisin propozimet e veta, t'a studiojne gjendjen ne terrenin e tyne, burimet lokale si dhe menyrat ma te mira t'organizimit te premjes se tullave.

Mbjelljet prandverore

Organet e pushtetit populluer dhe organizatat masovike duhet t'angazhohen edhe ma teper per organizimin e mirë te mbjelljeve dhe per realizimin e planit

Puna e mbjelljeve ma se miri asht tue u-zhvillue ne rrethin e Gilanit, sepse ketu si organet e pushtetit popullucr, ashtu dhe organizatat e Frontit i kane kushtue punes se mbjelljeve kujdesin e duhun. Asht organizue mire sherbimi informativ. Antaret e keshillit ekzekutiv dhe te komisjoneve te mbjelljeve angazhohen mjaft dhe e gjithe puna e mjelljeve zhvillohet simbas planit te parapame. Ne ket rreth asht krye plani i mbjelljes s'elbit dhe plani i mbjelljes se tershanes asht ne mbarim e siper.

Mirepo, ne disa rrethe nuk asht organizue dhe nuk asht tue u-zhvillue puna e mbjelljeve ashtu si duhet, si p. sh. ne rrethin e Pejes e te Gjakoves nuk jane tue u-plotsue afatet e caktueme, evidenca nuk asht organizue mire etj. Ne rrethin e Pejes asht livrue vetem gjysma e siperfaqes se parapame per mbjelljet pranverore; elbi asht mjelle vetem 33%, tershana me 17% e me kulturat tjera vetem 15%. Referenti i bujqesis pran keshillit popullucr te rrethit te Gjakoves asht i mendimit se per shkak te thatesis nuk duhet me livrue, prandaj edhe puna e mbjelljeve nuk e ka marre ende hovin e duhun. Referenti i permendun asht tue krye detyren vetem me anen e qarkoreve dhe nuk angazhohet sa duhet as per zbatimin e ketyne. Vetem ne kete rreth nuk asht mbajte asnji seminar per zbatimin e masave agroteknike. Perveç kesaj edhe kafshet e livrimit nuk jane tue u perdore me plan. Ne gjashte keshilla vendesh te rrethit te Serbices nuk asht perpunue ende plani i mbjelljeve. Keshilli i rrethit te Serbices nuk e ka marre ende faren e caktueme per ate rreth. Megjithse ne tregun e Prizrenit shiten sasina te mdhaja te patateve, keshilli i rrethit kerkon qe te sigurohet fara e patateve. Gjithashtu evidenca e dobet asht konstatue ne rrethin e Vuçiternes, ku simbas shenimeve qe vijne, jane livrue deri tash vetem 46% te siperfaqes se parapame per mbjelljet pranverore, kurse ne realitet jane livrue afer 80% te siperfaqes se parapame.

Konstatohen te meta edhe persa i perket sherbimit te traktorave. Perveç defekteve te shpeshta, gjate punimeve ne Krahinen t'one gjinden edhe 22 traktora jasht perdorimit.

Shum katundare te Krahines s'one po marrin persiper qe, me perdorimin e metodave te ndryshme agroteknike, t'i shtojne dhe t'i permiresojne ne cilsi prodhimet e veta. Te gjithe katundaret e Krahines s'one duhet t'a ndjekin shembullin e 49 katundarve te rrethit te Gilanit dhe 40 te tjereve te rrethit te Lipjanit, te cilet kurre ma pare nuk kane mendue as qe kane dijte per zbatimin e shkences moderne bujqesore e tash kane marre persiper me e punue token e tyne simbas keshillave te pushtetit popullucr e te specjalistave bujqesor tue i perdore te gjitha masat agroteknike.

Organet e pushtetit populluer dhe organizatat masovike duhet t'angazhohen edhe ma teper per zhdukjen e te gjitha te metave te konstatueme deri tash dhe t'angazhohen sa ma teper per organizimin e mire te mbjelljeve dhe per realizimin e planit.

Rahovec

Në Rahovec po ndertohen disa objekte të randesishme per jeten kulturore e ekonomike te popullit te Rahovecit. Deri me 30 prill do te marrin fund punet - lyemja, instalimi i dyerve e dritareve etj.- në ndertesen e paragjimnazit modern. Së shpejti nxansit e Rahovecit do te mësojnë ne shkollen e re moderne e hygjenike.

Magazines se duhanit po i rehet pullazi. Në ket magazine do te mund te vendosen afer 100 vagona duhan qe deri tash, per mungese lokalesh ka ndejë nëper lavane e podrume te lagshta ku edhe ka mbajte ma 'n prishë dhe ka zanë lokalet shkollore, per te cilin shkak nxanësit nuk kanë mujte me ndi ka shkollen rregullisht.

Nga perpjekjet e pushtetit popullluer per arsimin e popullin t'one

Keshilli Ekzekutiv Krahinuer shqyrtoi para disa ditve cashtjen e rrjetes se shkollave si dhe cashtjen e ndjekjes se rregullit t'atyne nga nxansit qe i perfshin detyrimi shkollue. Asht konstatue se nji numer i i femijve nuk ndjeke shkollen, gja e cila ka si pasoje qe perkundra perpjekjeve te mdhaja te pushtetit popullluer per cdukjen e analfabetizmit, te krijohen analfabeta te rij.

Per t'a zgjidhe kete cashtje Keshilli Ekzekutiv Krahinuer jo vetem ka vendos me i hape te gjitha shkollat te cilat perpara kane qene te mbylluna per mungese kuadrash por edhe me hape 200 te reja. Simbas ketij vendimi keshillat popullore ka ne hape para disa ditesh 55 shkolla fillore serbe e 32 shqiptare qe nuk kane punue deri tash. Jane hapedhe 19 shkolla te reja serbe e 130 shqiptare. Jane emnue 281 mesues te rij prej te cilve 184 shqiptare. Per mesuesa te perkoheshem te shkollave fillore serbe jane emnue 17 nxanesa te klasit katert dhe 23 nxanesa te klasit te trete te shkolles normale te Prishtines, mandej asht emnue nji numer mesuesash qe kane krye shkollen normale ne Serbi si edhe disa nga Kosmeti me nga kater e ma shum klase shkolle te mesme.

Per mesues te shkollave shqipe jane emnue shum njerez nga Krahina e jone te cilet i kane krye nga disa klase gjimnaz, mandej ata me shkolle ose kurse profesjonale, edhe disa katundar te squet me nga 4 klase fillore.

Drejtorati Arsimuer i Keshillit Krahinuer ka perpilue disa programe te shkurtueme posaçerisht per femijt prej 7—10 vjeç si edhe per femijt prej 10-14 vjeçe te cilet duhet te ndjekin shkollen dhe mbrenda ketij vjetit te kryejne klasen e pare. Asht perpilue edhe plani per te gjitha klaset tjera te shkollave qe po hapen.

Ky asht hap i madh perpara ne lufte per arsimimin e masave te gjana popullore.

Organizatat masovike te Frontit duhet t'i ndihmojne pushtetit ne rregullimin e lokaleve te shkollave qe jane çele dhe qe do te çilen simbas vendimit te siperm. Sigurimi i librave dhe i mjeteve mesimore per shkollat e reja asht nji problem i randsishem qe menjihere duhet zgjidhe.

Seksjoni i arsimimit popullluer të rrethit të Prizrenit në kto ditë i ka shperblye 108 udheheqsa ma të mirë të kurseve analfabetike, prej të cilve 99 frontista. Shperblimet u janë dhanë atyne udheheqsave që janë shque me punën e t ne n'organizimin dhe udheheqjen e dy ose ma shum kurseve.

Simbas propozimeve të keshillave të vendeve dhe të komisjoneve per luftimin e analfabetizmit, shperblimi i parë u asht dhanë frontistave: Nuredin Rexhepi nga Graçari, Riza Mehmeti nga Nebregoshti, Rasim Azizi nga Planjani, të resë Jelica Popoviq nga Llokvica etj. Prej mësuesve janë shperblye Zulfi Qerimi, i cili i ka organizue kurset ne Zaur, Nikolla Softiq nga Mushnikova, i cili e udheheqë nji kurs analfabetik dhe nji kurs të naltë arsimuer me 48 vetë.

Përveç kesaj janë shperblye edhe 15 pionierë nga këshillat e vendeve Zhur, Hoça e Zagrades dhe Krushë e Madhe, te cilët kanë dhanë mësime nepër kurset analfabetike gjatë gjithë fushatës së sivjeme.

Ne Prizren asht zbulue dhe kape nji grup spekullantash

Organet e pushtetit populluer në Prizren kanë zanë dhe arrestue nji grup spekulantash të cilët kanë tregtue me mëndafsh artifiçjal, me ar e valuta të hueja.

Jovan Gariq me nipin e tij Milloradin si tregtar dhe ish bashkpronarë të "Bankes së Prizrenit" me rastin e kapitullimit të Jugosllavis kanë përvehtësue nji vagon sheqer, 250 topa mëndafsh dhe sasina të mdhaja mallnash tjera të bankes. Sheqerin e kanë shitë në kohë t'okupacjonit e mëndafshin e mallnat tjera i kanë mëshefë në podrumet e shtëpijave të tyne dhe e kanë ruejtë deri mas çlirimit kur, pa dijen e pushtetit e kanë shitë msheftas me çmime jashtzakonisht të mdhaja në pare e ma vonë vetem me arë. Nji top mendafshi që ligjirisht kushton 432 dinarë, në kohen e parë e shitshin nga 4.000 dinarë e ma vonë nga 16.000 dinarë e ma në fund vetem me arë-nji top 4 napaliona ari.

Mendafshin nuk e kanë shitë drejt për së drejti por nëpërmjet t'agentit të tyne Elmaz Ahmetit, tregtar nga Prizreni i cili merte nga 600 dinarë për çdo top mëndafshi që e shitte.

Organet e pushtetit gjeten me ketë rast ke Gariqi 90 topa mëndafsh artificjal, 283 napolona ari dhe mallna tjera me nji vlerë prej disa miljona dinarë.

Zbulimi i këtyne spekullantave gaditi randë jo vetem Jovan e Millorad Gariqin por edhe miqët e tyne të ngushtë e besnikë: Simo e Dimitrije Çiçkariqin, Jordan Patronogiqin e Nafije Rexhep Sherifin, të cilët e kanë rishitë dhe, tue e rjepë kështu popullin, kanë fitue sasina të mdhaja paresh.

Ky grup spekullantash së shpejti do t'i dorëzohet gjyqit të popullit për denimin e merituesham.

Perfundimi i kurseve te muratorve

Gjurakovci

Në Gjurakovc perfundoi me sukses kursi i parë i muratimit. Ne ket kurs u aftësuen 28 te rij e te reja te te gjitha vendeve te rrethit t'Istokut, te cilet do te ndihmojnë ndertimin e shpijave kooperative.

Këta kursista jane te rij qe jane dallue me punë e perpjekje ne bekurndhen e Rinis dhe n'akcjone tjera te Frontit Popullluer.

Veç mesimeve teorike kursistat kane punue praktikisht ne ndertimin e godines se keshillit popullluer te vendit ne Gjurakove dhe shkolles fillore ne Zahaç. Kater prej kursitave janë aftësue edhe me harlue plane per objekte të vogla. Kursistat se shpejti do t'i fitojnë diplomat si puntorë te gjysem-kualifikuem.

Rahoveci

Keto ditë ka marrë fund kursi per muratore te shtëpijave kooperative te ketij rrethit. Kursin e kanë ndjekë 36 te rij e frontista te vendeve të ndryshme te ketij rrethit. Kursin e udhehegi sipermarrja e ndertimeve "Ramiz Sadiku". Nji e metë e madhe qe do t'u kushtojë shtrejt komisjoneve te vendeve per ndertimin e kooperativave asht kjo: ne vend të 68 te parapamve me ndjekë ket kurs, vetem 38 veta e kanë ndjekë; mbasi asht i pamjaftueshem ky numër muratoresh, komisjonet do te detyrohen me pague muratoret profesjonalë, gja që asht në kunderthim me zolimin qe e lanë fuqija puntore se sigurohet ne bazë vullnetare.

Duhet t'i kushtohet ma teper kujdes ruejtjes se pasunis se popullit

Me rastin e kontrollimit që i asht ba spitalit Krahinuer të Prishtines nga organet kontrollue se të Drejtoratit te Financave asht konstatue se nji pjesë e madhe e inventarit të spitalit si shtreten, dysheke, çarshafa, batanije, mobilje të ndryshme, enë etj. qysh ne vjetin 1946 i janë dhanë spitalit për shtruemjen e të sëmundve ndodhen në duer të privatve. Ke nëpunsja e Frontit Krahinuer Nata Bogetiq gjindet nji shtrat, 3 batanije e çarshafa. Inventari tjetër gjindet ke shumica e mjekve, ke personali i spitalit dhe nëpunsat e Drejtoratit të Shëndetsis. Përveç kësaj 3 dhoma të spitalit u janë dhanë për banim mjekve kështu që të sëmundët janë grumbullue nepër dhoma në nji numër të madh, çka asht anti—hygjenike dhe e pa-lejueshme.

Nji qëndrim i këtillë ndaj pasunis së popullit nuk asht aspak i arsyeshëm e aq ma tepër kur spitali ka nevojë të madhe si për inventarin e ndryshëm ashtu dhe për lokale. Prandaj organet kompetente duhet të kujdesohen rreth kësaj çashtje dhe të marrin masat e nevojshme. (ZH. N.)

(Vijon nga faqja e pare)

do ta thelloje patriotizmin e ri dhe do te fitoje dijeni te reja. Edhe ket vjet do te vijne ne vendin t'one te rijt perparimtare prej 40 shteteve te botes. Keta do te kalojne do kohe ne jete dhe pune te perbashket me rinin t'one. Edhe kesaj here hovi i nalte ne pune dhe heroizmat e rinis s'one do t'i frymzojne te rijt e jashtem me frymen krijonjese te mbare vendit t'one dhe do t'i mbushin me besim edhe ma te madh ndaj rruges qe ndjekim na sot-rruges se ndertimit te jetes ma te mire e ma te lumtun, rruges se luftes per paqe e demokraci ne bote. Te rijt e vendeve motra-Shqipnis, Bullgaris, Polonis Rumanis, Çekosllovakis, Hungaris, te rijt demokrat t'Anglis, Frances, Italis, Indis, Palestines e vendeve tjera, do te vijne ne Jugosllavi qe me pune te perbashket ta thellojne miqsin qe i lidh me rinin t'one.

Nga perpjekjet vigane te qinda mija te rijve t'one ne pune do te lindin vepra te reja. Akcjonet e punes gjate ketij vjetit do te jene shembull heroizmi ne pune shembull sulmenije, gurre e pashtershme e frymes se garave e sulmit ne pune, farketore te kuadrave te reja per Pesevjeçarin t'one, shkolle e gjithanshme e brezit t'one te ri, i cili po i kryen denjesisht detyrat ndaj popullit, atdheut dhe shokut Tito.

Me rastin e tetdhetvjetorit te lindjes se themeluesit te leteratyres proletare

Maksim Gorki

Leu me 28 Mars 1868.

Pasardhesi i vertetë i gjitçka kanë pase dhe kanë krijue ma te mire shkrimtaret ruse që prej Pushkinit deri te Tolstoji, Gorki i perqafoi traditat e mdhaja të letërsis ruse, frymen e së vertetës, humanitetit, frymën popullore, i pasunoi me përmbajtjen e re artistike e etike të kulturës socjaliste dhe qëndroi ne ballë të letërsis së re socjaliste. Ay përnjimend e lidhi ditën e djeshme e të nesërmen t'artit botnuer dhe prandaj asht aq i naltë autoriteti i tij ideo—artistik jo vetëm për lexuesin rus, por edhe për mendjet përparimtare të njerezimit.

Aleksej Maksimoviq Pjeshkov—Gorki, bir i nji adruqthëtarit artist, që vdiq para kohe, kaloi fëminin e tij në Nizhnji Novgorod (tashti Gorki), qytet i vjetër mbi lumin Volga. Gorki, qysh si djalosh dhetvjeçar, la shtëpin e gjyshit te tij, që deshte t'i mbarojë mësimin, si e si me punen e tij, të mundëte me e fitue bukën e gojës.

Prej kotij çastit Gorki, shkrimtari i ardhshem i provon vorfnin, [illegible] dhe vuejtjet e masave popullore. Gorki ka qenë shegert këpucari, ka la enë n'anije, nxanës [illegible] të pasunit të pikture dhe, ma vonë, si puntor në breg të lumit Volga, rojtar hekurudhe etj. etj. Pjeshkovi i ri dy here i ka ra kryq e terthuer mbare Rusis, tue kalue ma mija kilometra—prej Nizhnji Novgorodit në Detin Kaspik, prej kufinit rumun në Malet e Kaukazit.

Gorki bashkohet me qerthujt e rinis përparimtare revolucjonare, ku filloi t'a formojë gjithnji ma kjartë karakterin e vet të luftetarit, i cili asht gadi me i perdorë të gjitha fuqit e tija për permbysjen e së vjetrës dhe ndertimin e së res.

... Tregimin e tij të parë Gorki e botoi me 1892 në gazetat lokale të Tiflisit. Prej ketij çastit rruga profesjonale e Gorkit ishte e caktueme. Filloi të punojë aktivisht në gazetat e Samaras e Nizhnji Novgorodit tue shkrue nënfleta, recensjone e tregime. E kur në vitin 1898 duelen dy botimet e vogla te tregimeve të Gorkut, shkrimtari i ri fitoi famen e vertetë.

Popullaritetit gjithnji ma të madh të Gorkut, në të cilin me miljona lexuesa panë himnetarin e fuqive kryengritëse të Rusis së re revolucjonare, pushteti carist iu përgjegj me përdorimin e proçeseve të gjindarmeris, me burgime e internime. Por ky pushtet nuk ka qenë i zoti me e pengue popullaritetin e Gorkut, si puntor letrar—shoqnuer demokratik e përparimtar.

... Në vjershat e tija mbi «Skyferin» dhe «Lajmëtarin e stuhis», në tregimet dhe legjendat e tija romantike «Plaka Izegrili», «Vasha dhe vdekja» etj. ay këndon guximin e trimave, gatishmenin e vetmohueshme t'atyne që shkrijnë jetën e vet për lumnin e mbarë njerëzimit.

Ay krijon poemen e gjallë filozofike me titullin karakteristik: «Njeriu», në të cilën shquhet portreti madhështor i njeriut krenar, kryengritës, t'armatosun me ide të plotfuqishme. Ky njeri asht antipod i mikroborgjezit që asht pjellë e jetës së rendomtë të perditshme, mbrapambetjes, egoizmës gyqare dhe pazotësis. Pikërisht në dritën e kësaj lufte ndërmjet elementit vërte «njerëzuer» dhe «mikroborgjez» gjejnë shprehjen herojt e Gorkut.

Puna e Gorkut në fillim të shekullit XX asht zhvillue nën kushtet e lëvizjes çlirimtare të proletarjatit. Gorki u-lidh me partin revolucjonare proletare me lidhje vikët. Si i pranishëm në ngjarjen e 5 kallndorit 1905, Gorki shkroi proklamatën e flakët, me të cilën ftonte në kryengritje kundra carizmen. Për ket shkak qe burgose në kështjellin e Petropavlovskut, por lirohet nën presjonin e ngarjeve, të kriujeme revolucjonare dhe protestave të forta nga ana e opinjonit publik botnuer.

Bilanci artistik i tij në 1905 kanë qenë; drami «Armiqët» dhe romandi «Nana» (1906) shkrue në Shtetet e Bashkueme t'Amerikës. Romanci «Nana», epope e shkelqyshme e luftes revolucjonare—proletare, përkthehet menjihere në të gjitha gjuhet e randëshisme europjane.

N'ato vjet Gorki njifet me Leninin dhe kjo njoftje kthehet në miqësi të ngushtë.

Në perjudhën ndërmjet revolucjoneve të 1905 e 1917 Gorki krijon veprat letrare: «Qytetëza Okurov», «Jete e Matvej Kozhemjakinit», «Zotnija», dy pjesë trilogjije autobiografike «Fëminija» (me 1913) dhe «Ndër Njerëzit» (me 1916), të cilin e mbaroi mbas Revolucjonit të Tetorit, («Universitetet e mija» me 1926). Këtu hynë edhe tubëza e tregimeve «nëpër Rusi», si edhe studimet mbi Korolenkon, Tolstojin, të shkrueme ma vonë, dhe «Shenime nga ditari» etj.

Perjudha e mbrame përfundimtare e krijueshmenis së Gorkit, që bjen në vjetet mbas revolucjonit të Tetorit, karakterizohet me kerkimin e syntezës përfundimtare, me krijimin e veprave monumentale, të cilat, në njifare mënyrë, japin bilancin mbarë rrugës krijonjëse të shkrimtarit. «Vepra e Artonovëve» (me 1925), dy veprat e trilogjis dramatike së pambaruem «Jegor Buliçov etj.», Dostigajev» (1923—33), ma në fund romanca në kater pjese «Jeta e Klim Samginit», janë vepra artit të vertetë epik, të cilin e karakterezon hovi kolosal dhe pergjithësimi i madh. Bash në krijimin e eposit të madh, i cili në perpjestime i afrohet «Luftes dhe paqes» dhe «Komedis njerzore» qëndron merita historike e Gorkit.

...Ma në fund asht i paharrueshëm rroli i Gorkit—publicist. Ai i cili filloi veprimtarin e tij me rrolin e shkruesit të nenfletave e skicave për gazetat provinjale që dilshin në Povolzhje, i dha hov talentit të tij publicistit sidomos mbas Tetorit. Populli, që u çlirue, që mori përsiper me e kthye mbarë Vendin në kopsht lulesh—qe ky asht objekti qëndrues i publicistikes së tij. Humanist i madh, ay e ka dijtë se dashtunija ndaj njeriut kërkon edhe urrejtjen e papajtueshme ndaj armiqove të lumtunis së njeriut.

Armik për Gorkin ka qenë, në rend të parë fashizmi. Shum para se të fillonte lufta që ndermarr Gjermanija Hitlerjane, ky pau në fashizmin, në «filozofin» mizantropike të fashizmit, në predikimin e tij kriminal të dhunes, në theorinat e tij të semundes racjale, simptomet e kjarta të degjenerimit, dekadencën e tij, gangrenën që bota duhet t'a zhduke nga trupi i vet.

Agjentat fashista e vranë armikun e tyne të tmerrshem—vranë Gorkin.

Molotovi ka thanë:

Mbas Lenjinit vdekja e Gorkit asht humbja ma e randë për vendin t'onë dhe njerzimin. Por vepra e pavdekshme e Gorkit do t'a ruaje për jetë të jetes vlerën e saje për popujt e krejt të botes.

„Per paqe te qendrueshme per Demokraci popullore"

Bashkimi i popujve ne luftë per paqe e demokraci

Masa per here ma te gjana popullore po bashkohen ne luften per paqen e drejte dhe demokracin, per lirin dhe pamvarsin kombetare.

Klasa puntore e Frances po u banrezistencen perçarsave te Blumit, klikes reakcjonare te Shumanit dhe, bashke me te gjithe demokratet e patriotet e vertete, po lufton per sigurimin e Frances, per pamvarsin dhe zhvillimin demokratik te saje. Populli Italjan e gjykon vendosmenisht veprimtarin e qeveris reakcjonare te de Gasperit, qeveri te cilen e kane ble Amerikane e qe po e transformon vendin ne koloni t'imperjalizmit amerikan, ne baze per aventura te reja ushtarake. Po perhapet gjithnji ma teper zani protestues i popullit englez, i cili nuk dishron me u-pajtue me fatin qe po ia pregatisin Anglis laburistat e djathte—Atli e Bevini, sepse keta i prijne vendit ne gremine dhe katastrofe kombetare. Lufta e popullit Spanjol kundra diktatures fashiste te Frankos, lufta e demokratve grek kundra monarkofash'st'ave dhe zotnijve te tyne—imperjalistave amerikan, levizja e forte demokratike ne Kine e cila po i jep grushte klikes se shitun antipopullore— te gjitha keto dishmojne forcimin dhe bashkimin e vazhdueshem te taborrit demokratik.

Nga eksperienca e fitueme ne luften e dyte botnore kundra zaptuesave hitlerjane dhe ne lufte per paqen e qindrueshme, per demokracin popullore ne periudhen e mbasluftes, masat popullore u-binden se asht e domosdoshme me e forcue bashkimin e fuqive te veta. Ne kete levizje linden forma te reja t'organizimit dhe bashkimit te masave punonjese te cilat i pergjigjen nivelit te zhvillimit te demokracis, kushteve politike dhe traditave historike te çdo vendit. Fronti populluer, bloku demokratik, pa marre para syshe diferencat qe jane ne disa vende, kudo e shprehin kryesoren dhe esencjalen: bashkimin e popujve ne lufte per interesat e tyne jetesore.

Ne vendet e demokracis popullore, ku pushteti i perket popullit, Fronti populluer dhe bloqet e partinave demokratike jane baza e pushtetit populluer, jane mbeshtetja e tij dhe sherbejne si mjet per terhjekjen e masave popullore ne qeverisjen me shtetin, shprehin pjesemarrjen aktive te masave ne jeten shoqnore e politike te vendit. Ne rradhet e Frontit populluer masat punonjese luftojne per zhvillimin sa ma te shpejt t'ekonomis dhe kultures se vendeve te tyne, per pamvaresin dhe sovranitetin e tyne kombetar.

Fronti populluer i Jugosllavis, ne te cilin sot gjinden te bashkuem shtate miljona njerez, asht krijue e çelnikose ne zjarrin e luftes nacional-çlirimtare, si organizate e fuqishme politike e popullit ne betejen e tij. Nen udhehqjen e Partis Komuniste, ne baze te politikes se saje te drejte e te zbatueme ne menyre konseguente, Fronti Populluer i Jugosllavis asht kthye mbas lufte n'organizate politike te pergjitheshme popullore, e cila asht ba mbeshtetja ma e fuqishme e pushtetit populluer, asht kthye ne levizje unike politike te popujve qe luftojne per forcimin dhe zhvillimin e ma-tejshem te demokracis, per ndertimin e socjalizmit.

Fronti patriotik ne Bullgari po bahet organizate masovike e pergjitheshme popullore, tue i fute shtresat e gjana te popullit ne jeten aktive politiko-shoqnore dhe tue e mesue popullin ne ndertimin e shtetit te ri demokratik, ne qeverisje dhe ne zgjidhjen e detyrave ma te randesishme shtetnore.

Po zhvillohet dhe po forcohet Fronti populluer ne Shqipni, i cili asht mbeshtetje e forte e pushtetit populluer.

Bashkimi i popullit polonez gjeti shprehjen e tij ne blokun e partinave demokratike, bazen e te cilave perban fronti unik i partinave puntore-PPR e PPS. Tue shporre nga mezi i tyne agjenturen e jashtme-njerzit e Mikollajçikut dhe tue ba lufte kundra anmiqve te bashkimit te klases puntore dhe aleances se saje me katundarin, bloku i partinave demokratike e bashkon dhe forcon mbare popullin polonez rreth programit te ndertimit te Polonis se re popullore.

Ne Rumani, mbas formimit te Partis unike popullore, u krijue Fronti i demokracis popullore. „Partija puntore e Rumanis, Fronti bujqesuer Partija nacjonal-popullore dhe Bashkimi populluer hungarez-thuhet ne manifestin e Frontit qe perfaqesojne interesat dhe aspiratat e popullit, kane vendose me i bashkue fuqit ne Frontin e demokracis popullore te forte per kah bashkimi i tij", i cili lufton per lulezimin e republikes popullore, per zhvillimin e saje ekonomik e politik, per rritjen e mireqenjes se te gjith njerezve te mundit.

Ne Hungari, Fronti kombetar i pamevarsis, i bashkoi fuqit demokratike te Vendit dhe, mbas spastrimit te rradhve te tija nga elementat profashista reakcjonare prej koalicjonet te krenve te partinave qeveritare, po bahet front i vertete i popullit.

Fronti i rilindun i Çekve dhe Sllovakve po rritet dhe forcohet ne lufte kundra reakcjonit dhe per lirin e pamvarsin e Vendit, per demokratizmin e tij te matejshem. Ngjarjet e fundit ne Çekosllovaki kane tregue kjarte se ai Front populluer qe nuk mbeshtetet ne masat e gjana popullore e qe asht i perbame me elementa anmiqe te demokracis,nuk mund t'i plotsoje detyrat qe ia parashtron zhvillimi historik. Me inisjativen krijonjese te masave qi ne keto dite u-çuen te vendosuna kundra intrigave t'imperjalistave dhe kudo krijuene Komitetet e akcjonit, jane vu themelet e Frontit verte popullor qe perfshin shumicen e popullit. Rendi demokratik-populluer ka fitue bazen e qindrueshme per zhvillimin e tij te matejshem drejt socjalizmit.

Ne vende ku pushteti gjindet ne duert e nji grushti manopolistash, bankaresh e industrijalesh, levizja per bashkimin e fuqive popullore asht mjet i luftes se njerezve te mundit per interesat jetesore asht mjeti themelor per t'u mprojte nga versuljet e imperjalizmit amerikan ne lirin dhe pamvarsin kombetare.

Bashkimi i popullit ne Frances realizohet neper Komitete per mprojtjen e republikes, te cilet formohen neper ente e sipermarrje, neper qytete e katunde. Ne keto Komitete bashkohen te gjitha fuqit demokratike e patriotike te popullit te cilat çohen kundra neofashizmit te de Golit dhe kundra „fuqis se trete" te Blumit e Shumanit te cilet ja hapin rrugen neofashizmit drejt pushtetit dhe e qesin Francen ne robnin e imperjalizmit amerikan.

Bashkimi i te gjitha forcave te kombit italjan, t'afta per jetese, gjeti shprehjen e tij ne formimin e Frontit demokratik —popullor te luftes per paqe per pune e liri, per pamvarsi. Ne rradhet e Frontit demokratik—populluer hyjne te gjithe ata qe luftojne kundra transformimit t'Italis ne koloni amerikane, qe aspirojne me realizue ne vend reformat ma te gjana demokratike dhe me ia siguruе Italis vendin n'arenen nderkombetare nder kombet demokratike, paqedashese.

Keshtu krijohet dhe zhvillohet Fronti populluer kudo ne menyren e vet, nen mvartesin e kushteve dhe nivelit te zhvillimit te demokracis.

Krijimi i Fronteve popullore qe bashkojne ne rradhet e tyne masa shum miljonshe te njerzve te mundit, ndaj pjesmarrjes se tyne aktive ne jeten politike-shoqnore te Vendit dhe n'adminstrimin e shtetit, deshmon se ne keto vende mbretnon demokraci e vertet. T'ashtuquejtunit luftetar te „demokracis" s'ashtuquejtun perendimore, çka munden me vu kundra pjesmarrjes se ketille t'organizueme te popullit ne qeverisjen e shtetit. Ata ndoshta e konsiderojne „demokraci" me perjashtue nga pushteti partinat ma numerike qe gezojne besimin e popullit: Partin Komuniste ne France, socjalistat dhe komunistat—n'Itali?!

Sundimi ne te gjitha sferat e jetes s'aparateve rigorozisht te centralizueme, te korrumpueme te partive „demokratike" dhe „republikane" ne Sh. B. A., ose sundimi i monarkofashistave ne Greqi, te cilet bajne lufte me bajoneta te jashtme kundra popullit, jane parodi dhe loje me demokracin!

Fronti populluer asht demokracija e vertete, asht bashkimi luftarak i popullit qe lufton per lirin e tij, per paqe e progres. Fronti populluer lind ne masa, me inisjativen e tyne te cilen e kane perkrahe e zhvillue Partinat Komuniste dhe partinat e organizatat tjera verte demokratike. Ky perfshin te gjitha shtresat e popullit: puntoret, katundaret, intelektualet, zejtaret e ndermarsat e vegjel, te gjithe patriotet e ndershem-grate, rinin, sindikatat dhe organizatat tjera masovike, tue i ndihmue kerkesat e tyne te drejta dhe tue i mprojte interesat e tyne. Programi i Frontit asht program i pergjithshem antiimperjalist, demokratik, i cili u pergjigjet interesave te popullit.

Ne bashkimin e popullit imperjal s'a: s' ofin pengesa n krye sore ne rrugen per realizimin e planeve te tyne. Qe se pse ata, me ane çpifjesh, korrumpimi frigezimesh e provokimesh, per piqen me e shpartallue bashkimin e popullit. Ata dergojne provokatore n'organizatat e Frontit populluer, si e si ta minojne permbrenda, i çfrytzojne klyshet e tyne-socjalistat e djathte — me qellim qe ta per çajne popullin, qe t'i frigsojne masat popullore me „diktaturen e komunistave" dhe me çpifje mbi „totalitarizmin". Morija e insinuacjoneve e rrenave q'i shprazin imperjalistat n'arra dhen perparimtare-ne Partinat Komuniste, spjegohet me faktin se komunistat perfaqesojne luftetaret ma konseguenta e ma te vendosun per bashkimin e popullit, per at e bashkim luftarak te cilit i frigohen imperjalistat, te cilve po u hike shtroja nen kambe, ma teper se çdo sendi tjeter.

Mobilizimi i masave per zgjidhjen e detyrave qe gjinden para Vendit, zhvillimi i inisjatives dhe krijushmenis se popullit, demaskimi i vendosun i provokatorve te farkes se djathte socjaliste dhe i reakcjonarve pseudodemokrat, izolimi i tyne prej popullit, forcimi i lidhjeve dhe bashkimi i te gjitha forcave verte demokratike ne Frontin unik te popujve — keto jane gjanat per te cilat kane luftue dhe do te luftojne Partinat Komuniste. Keto luftojne per dinjitetin dhe pamvarsin e vendeve te tyne, tue qindrue ne balle te popullit, se bashku me mbarе popullin, tue fitue me vetmohim dhe besnikri te tyne, autoritetin dhe meriten.

Taborrit t'imperjalistave i rrin kundra Fronti i popujve! N'anen e popullit asht e drejta, fuqija dhe ardhmenija. Fronti i popullit do te fitoje!

Lajme te shkurta nga bota e jashtme

Itali:

Qeverija reakcjonare e de Gasperit, shkruen „Unita", merr pjesë direktë në komplotin fashist. Në lidhje me ket, fletoret „Unita" e „Avanti" paraqesin dokumenta se si de Gasperi e qarqet e tija kanë organizue shitjen e mshefitë t'armve e municjonit për banditët fashista që duhet të vrasin njerëz demokratikë sidomos gjatë fushatës elektrorale.

* * *

Simbas lajmit të korrespondetit të Tanjugut partija kristjano demokratike e de Gasperit asht mundue me mbajtë 5 mitingje paraelektorale në Napoli e në rrethet e tija, por asnji nuk asht mbajtë sepse populli ka refuzue me marrë pjesë në'to. Në kohen e fundit shum udhëheqsa të partis qeveritare e edhe vet de Gasperi janë fishkllye e bojkatue në mitingje paraelektorale. Partija liberale e ajo kualunkuiste kanë arrijtë edhe këtë disfatë: në mitingje nuk ka marrë pjesë asnji njeri përveç oratorëve.

Greqi:

Radjo stacjoni i Greqis së lirë transmetoj nji lajm t'Agjensis „Eleftheri Elada" ku thuhet se mbrenda 24 ditve luftimesh kundra Armates Demokratike në teritorin e Epirit, Thesalis, Thrakis e Peloponezit janë vra 1200 ushtarë, të qeveris monarko-fashiste në mes të cilve edhe 21 oficerë t ultë, 6 majora e nji gjeneral. Janë plagosë 876 monarkofashista, 243 robë kanë hy në rradhet e Armatës Demokratike. Gjatë kësaj kohe njisit e Armatës Demokratike kanë zanë 753 pushkë, 71 mashinka, 56 pushkomitroloza, 2 mitroloza të randë, 14 murtaja e armë dhe materjal tjeter në sasina të mdhaja si dhe 150 kuaj e mushka.

Zvicer:

Në Zhenevë, kryeqytet i Zvicrës, mbahet konferenca ndërkombetare për lirin e shtypit, në të cilen marrin pjesë 45 shtete antare t,organizates së Kombeve të Bashkueme dhe 8 shtete jo antare të kësaj organizate.

Qellimet e themelore të shtypit, siç i parashef Karta e Kombeve të Bashkueme, janë: forcimi i paqes dhe siguris së përgjithshme, zhvillimi i marrëdhanjeve miqësore në mes të popujve, respektimi i pamvarësis së kombeve dhe barazis së të drejtave të tyne.

Në Jugosllavin dhe në vendet e demokracis popullore shtypi zhvillon luftë të rreptë për krijimin e paqes së qëndrueshme dhe demokracis së vertetë. E kundërta—shtypi i SH B A, shtypi monarkofashist grek, shtypi reakcjonar turk etj. me të tanë fuqin e tyne nxisin luften dhe zhvillojnë politiken imperjaliste të përçarjes së popujve, politiken kundra paqës e demokracis në botë.

Fushata e nxitjes së luftes nga ana e shtypit reakcjonar asht rrezik serjoz për paqen prandaj edhe luftimi i kësaj propagande asht një nga çashtjet kryesore që duhet të zgjidhen.

Interesat e përgjithshme të paqes kerkojnë që popujve t'u tregohet e vertеta mbi ngjarjet në botë. Prandaj delegata Jugosllave kërkoi përgjegjësin ligjore të të zotënive të shtypit për çpifjet, rrenat dhe përgjigjet e tyne për nxitjen e luftes.

Qeverija e republikes së Cilës, në shej «deshprimi» për zgjidhjen demokratike të krizes në Çekosllovaki, i paraqiti këshillit të sigurimit një ankesë kundra Çekosllovakis, me të cilin kërkon të shtrohet në rend të ditës «çashtja» e Çekosllovakis. Reakcjoni i mali-keqm ndërkombëtar me imperjalizmin amerikan në krye, vrapoi me e përdorë organizaten e Kombeve të Bashkueme dhe Këshillin e Sigurimit si vegël të përzjemjes së sajë në çashtjen e mbrendshme të Çekosllovakis. N'ankesën e sajë, republika e Cilës—vegël servile në duer t'imperjalizmit amerikan—paraqiti disa «prolime» çpifse se si gjoja në Çekosllovaki asht ba «komploti komunist» dhe se Bashkimi Sovjetik përzihet në punët e mbrendëshme.

Rumani:

Me 28 Mars u-mbajten votimet për Asamblen kushtetuese të Republikes së Rumunis. Votimet mueren fund me fitoren e madhe të Frontit të demokracis popullore. Prej tetë milionave e gjysëm të votuesave, në votime kanë dalë ma tepër se 7 miljona e gjysëm e për Frontin e demokracis popullore kanë votue, simbas informatave jo të plota, gadi 7 miljona.

Nji pjesmarrje të këtillë të popullit në votime nuk e ka shenue deri tash historija e Rumanis. Vetem politika e mbrendëshme demokratike dhe politika e jashtme paqëdashëse e qeveris së Dr. Petru Grozes, ka mujtë me zgjue kaq interesim krijonjës në masat popullore të Rumanis. Populli rumun, me Partin unike puntore në krye u dha grushtin reakcjonarve dhe anmiqve të popullit rumun, të cilët deri vonë e çfrytëzojshin pa mëshirë kët popull e sot pësuenë disfatë të plotë.

Dy partinat jashta Frontit të demokracis popullore-partija liberale e Bezhanit dhe partija demokratike-caraniste,- nuk fituenë as 300.000 vota. Të dyja së bashku fituenë vetem 11 mandate karshi 405 mandateve të Frontit te demokracis popullore.

Lajmerim

Pajtimtarve

U a bajmë te njoftun të gjithë lexuesve të gazetes s'onë se numrat e saj 107 e 108 nuk kanë muejtë te dalin rregullisht në kohen e caktueme për arsye se ka qenë në botim e sipër revista „PËRPARIMI".

Gjithashtu i lusim ata pajtimtar që nuk e marrin rregullisht gazeten „Rilindja", t'i drejtohen Administrates s'onë n'adresen e fletores dhe tue e shenue drejtimin e saktë të fundit ku gjindet pajtimtari.

Botim i Këshillit Krahinor të Frontit populluer: Shtypshkronja Krahinore «PROGRES»
Pajtimet në fletore i pranon: Administrata dhe ekspedicioni. Numri i çekut 3806010